

G A Z E T A

Wielkiego

Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornej *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 161.

W Czwartek dnia 14. Lipca.

1842.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 10. Lipca.

Przybył: Cesarsko-Rosyjski Tajny Radca i Szambelan, nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister przy dworze tutejszym, Baron Meyendorff.

Odjechał: J. Excellencya Rzeczywisty Tajny Stanu i spraw wewnętrznych Minister, Hrabia Arnim do Pymontu.

Wiadomości zagraniczne.

P o l s k a.

Z Warszawy, dnia 8. Lipca.

Onegdaj zesła z tego świata, po długiej chorobie, s. p. J.W. Wanda z Wyżewskich, Hrabina Żaluska.

F r a n c y a.

Z Paryża, dnia 4. Lipca.

Rząd ogłasza następującą telegraficzną depeczę z Algieru z d. 30. Czerwca: „Kolumna z Medeah zburzyła na nowo po części wystawione fortyfikacje twierdzy Boghar. Wszystkie pokolenia, o które się w pochodzie swym otarła i inne w większej od traktu głównego odległości, poddały się. Sprowadza z sobą jedną armatę i wielu zbiegów wojska regularnego z Bercani. Wojsko nasze powraca, po-

nieważ nie ma więcej żadnego nieprzyjaciela do zwalczania. Wszyscy naczelnicy pokolenia Beni Mussah wczoraj w Algierze się poddali. Cały Wschód, zdaje się, to samo uczynić gotów. Związki handlowe wszędzie znówu przywrócone.

Przyjaciela Marszałka Valée twierdzą, że on w miejsce Marszałka Soult po skończonych wyborach Ministrem wojny mianowany zostanie; Marszałek Soult postanowił podobno wystąpić z gabinetu i przyjąć urząd gubernatora domu Inwalidów.

Niezgoda w stronnictwie legitymistów coraz bardziej się wzmaga. Komitet obiorczy z Panem Berryer na czele po ciągłych wyzywaniach Gazette de France nareszcie od systemu i taktyki obiorczej P. Genoude zupełnie się odstrychnął a Gazette z swjej strony odpowiada na manifest komitetu obiorczego w sposób, podobny bardzo do formuły wyklecia. Dziennik wieczorny Legitymistów wynurza przekonanie, że komitet wspomniany sprawie rojalistowskiej bardzo uwłacza, oddzielając ją od demokratycznych sympatyj czasów naszych i nie chcąc każdego sprzymierzeńca przyjmować, byleby to tylko do zwycięstwa sprawy przyłożyć się mogło. Gazette tryumfu zasady swjej tylko po nowej rewolucyi się spodziewa, popiera więc z wielką konsekwencyą

wszystkie usiłowania, do nowój rewolucyi zmierzające. Dodatek demokratyczny, którego przywróconemu tronowi zwalonój dynastyi domieszać chce, jest naturalnie tylko ramką mającą obraz otaczać, ale poczytuje rzeczą konieczną, czy publiczność pozalacaniem tém i ozdóbkami ramki omamić, aby się potem obrazem samym zająć chciała. Przeciwna frakcyja legitymistów zapewne uczciwiej postępuje i rozumiej. Nie chce ona osobistemu swemu przywiązaniu do dynastycznój idei swych zasad fundamentalnych monarchicznych poświęcić, wzbrania się choć tylko chwilowo wezwać pomocy demokratów, którą gardzi, sama siebie za nadto szanuje, jak aby wbrew najświętszym zasadom monarchicznym, systematycznie nie rządzą szerzyć i popierać miała w blahój nadziei, że stąd rzeczywista dla Rojalistów wyniknie korzyść. Dla tego też Gazeta teraz żadnego nie ma udziału w szermierzach rozprawach o wyborach, zwalając wszelką winę niepowodzenia na przeciwników swoich; ale przekonani jesteśmy, że milczenie jej długo trwać nie będzie.

W tych dniach umarł w dobrach swoich pod Vesoul General Baron Marulaz, przeżywszy lat 73. W ciągu wojskowego zawodu swego odznaczał się nieustraszonnością i zimną krwią. 26 koni ubito pod nim w różnych bitwach, i otrzymał 19 ran. *1809 w. III. 317. 318.*

Trybunał handlowy ogłosił upadłość majątku ex-Notaryusza Lehon za sumę 2 mil. fr., nakazał uwieszenie jego osoby i opieczętowanie majątku. Wiadomo zresztą, że Lehon siedzi już w więzieniu w skutek dawniejszego wyroku. *1809 w. III. 317. 318.*

Z dnia 5. Lipca. Na kilku zgromadzeniach obiorczych, odbytych w Paryżu, żalono się z wielu stron na to, że większa część deputowanych nie tylko się w jak najniebalszym ubiorze w Izbie pokazuje, ale nadto całkiem innemi zajmuje się rzeczami i obrad nie słucha. Niektórzy obiorcy wynurzyli życzenie, aby na przyszłym posiedzeniu znowu pytanie o ubiorze deputowanych wznowiono.

Rząd ogłasza następującą depezę telegraficzną z Algieru z dnia 1. Lipca: „Cały Kalifat Ben-Salem poddać się pragnie. Naczelnicy zapowiadają, że w poniedziałek lub wtorek do Algieru przybędą. *1809 w. III. 317. 318.*”

Liezbaw wiadomości dotąd konserwatystycznych kandydatów wydał 406, opozycyjne rozmaite natomiast tylko ich 316 mają. Konserwatysty są w ogólności członkami dawniejszej Izby, podczas gdy przynajmniej połowę kandydatów opozycyjnych stanowią nowi i całkiem niemal nieznanymi mężowie.

Z Londynu, dnia 5. Lipca.

Pierwszą znakomitą osobą, która po ogłoszeniu pogłoski o nowym zbrodniczym zamachu, na stanowisko policyjne na Gardnes Lane przybyła, dla zasięgnięcia wiadomości, czy domniemanego mordercę schwytano, był Daniel O'Connell, a po nim zaraz stawił się Xiążę Jerzy Cambridge. Dasset, który zbrodniarza pierwszy schwycił, został przez Ministra spraw wewnętrznych za swój czyn pochwalony. John William Bean był podobno w sali zgromadzenia Tajnej Rady, gdzie go wczoraj po południu stawiono, bardzo pomieszany, ale na żadne uczynione mu zapytanie nie odpowiedział. Zresztą podług zasięgniętego u jego rodziców, bardzo uczciwych ludzi, wiadomości, miał on być bardzo łagodnego charakteru, ale nieco do próżniactwa skłonny. Podług jego zeznania przed Urzędem policyjnym, kupił on pistolet przed dwoma tygodniami na Esmouth Street, w sklepie niejakiego Pana Birda, gdzie sądzono, że broń tę tylko sobie do zabawy kupuje. Pistolet ten jest około 9 cali długi, bardzo stary i zardzewiały, zamek zamiast śrub gwóźdźmi przytwierdzony i w części bez śrub przy łufie. Wynurzone niedawno temu przez niego zdanie o Francisie najwięcej się do ujęcia go natychmiast przyczyniło. Oświadczył on bowiem, że czyn jego podziwia i żałuje, że mu się nie udał. Francis, rzekł on, jest walny chłopak, i chciałbym być na jego miejscu; że ma wiatrówkę i pistolet, których na ten sam cel użyje. W czasie jednak, w którym to powiedział, nie zważano na to, owszem mniemano, że się tylko popisując pragnie. Jeden z Konstablerów policyi, należący do stanowiska policyjnego w Klerkenwellu, przypomniał sobie nadto, iż przed 10 dniami nadeszło doniesienie, że z powierczości podobny do niego młodzieniec od swoich rodziców uciekł i że go wyszukują. Udał się więc do domu rodzicielskiego, gdzie go ich garbaty syn przyjął, który także przez swe bojaźliwe postępowanie podejrzanie przeciw sobie wzbudził. Sluga policyjny zdołał go przecież namówić do udania się z nim na stanowisko policyjne, gdzie świadczących przeciw niemu wysłuchano i gdzie go przez noc pod strażą zatrzymano. W ciągu rozpoczętego z nim badania wyjął zaraz swoje prawdziwe imię i nazwisko John Bean, jako też imię i nazwisko swych rodziców. Już od niejakiego czasu wiodł on nieporządne życie i w ciągu ostatnich tygodni walezał się w bliskości Islingtonu, gdzie kilka nocy na polach przepędził. Wczoraj słuchała Tajna Rada

świadków zbrodniczego zamachu, jako też polerownika stajni, do którego Bean przed tygodniem pistolet do odhędzenia przyniósł, ale który nie wiedział, gdzie go kupił. Następnie, gdy Beana po zamknięciu posiedzenia Tajnej Rady do więzienia odprawiano, gdzie, aż do jutrzejszego wznowienia badania pozostanie, opowiadał on sam towarzyszącemu mu słudze policyjnemu, że pistolet ten u pożyczającego na fanty Birda kupił. Za wypuszczeniem wczoraj ojca Beana do syna, nie chciał mu tenże wyjawić ani swego zamiaru, ani skąd miał pieniądze na kupienie pistoletu. O dawniejszych stosunkach swego syna wyznał stary Bean, iż on się przez swoich sześciu braci i sióstr wypchniętym być sądzi, że się już dwa razy z domu oddalił i największy wstręt od zatrudnienia ojca okazywał, tak, że go do lakiernika dał na naukę, którą służbę przecież opuścił i został roznosicielem gazet przy jednym dzienniku niedzielnym, czém się aż do przeszłej niedzieli trudził. Onegdaj w południe o godz. 2. zaraz po zbrodnichym zamachu, przyszedł nagle do domu syn jego podziesięć dniowy niebytności i drzącym głosem i z pomieszaniami błagał swoje matkę o przebaczenie i razem jej prosił, naby mu jeść dała, gdy już od 24 godzin nic w ustach nie miał. Młody Bean lubił bardzo zawsze czytanie i w ogólności okazywał od dzieciństwa otwartą głowę; zdaje się, że pieniądze na zapłacenie pistoletu zebrał z przedazdy kilku książek. Na uwagę zasługuje zeznanie starego Beana, że syn jego objawił przed kilku tygodniami zdanie swoje o dobrem obywateliu się z Oxfordem, i że jeszcze w książce z dnia 24. b. m. napisał: „Urodziny naszej Królowej, którą niech Bóg błogosławi, oby jej długiego użyzył życia!”

O zbrodnichym zamachu w niedzielę dopiero się Królowa po swoim powrocie z Król. kaplicy do palacu Bunninghamskiego dowiedziała, i tą razą tak mało to na nię zrobiło wrażenie, że, chociaż swojej zaniechała przejażdżki, przecież się długo po ogrodach pałacowych przechadzała. Niektórzy twierdzą, iż zdaniem Ministrów Królowa nie pierw się znowu publicznie pokazać powinna, aż wtedy dopiero, gdy niejaka będzie pewność, że Bean żadnego współwinowajcy nie miał. Wspominają jeszcze przy tej sposobności, że wzmiankowany często dawniej Repealer, Pan Steele, poczytał za rzecz potrzebną, przesać dziś do Biura policyjnego na Bow-Street, formalne oświadczenie, iż się dowiedział, że na odbytem w tych dniach kartystowskiem zgromadzeniu jawnie Królowej odgrażano. Zaręczyciel Pana Steele, Krawiec Crow, po-

twierdził wprawdzie, że się to na szczególniej przez Kartystów zwiedzaniem zgromadzenia wstrzeźliwości wydarzyło, ale oświadczył, że w tém tylko mało znaczną przechwałkę upatrywać należy. Gazety drwią sobie z Pana Steele i jego Krawca, i w tém się niemal wszystkie zgadzają, że o zamachach na życie Królowej już więcej nie słychać nie będzie, skoro tylko niestósownej łagodności tą razą koniec położą, a sprawcy trzeciego zamachu znaczną porcją batów, w ćwierć rocznych ratach, dla lepszej pamięci wyliczą, takiego narzędzia ludzie tego rodzaju nieco się boją, choćby się do domu waryatów dostać pragnęli i wywiezienia z kraju nie bali.

Szwajcarya.

Pisma szwajcarskie zawierają następującą przełożonych klasztorów szwajcarskich do wysokiego Sejmu odezwę, która się zniesienia klasztorów w Argowii dotyczy. „Podpisani przełożeni klasztorów w szwajcarskich poczytują sobie za powinność poprzeć u wysokiego Sejmu i w Stanach Związku Szwajcarskiego żądanie klasztorów argowskich o zgodne z ustawami krajowemi ich przywrócenie. Spowodowani są do tego spólnym wężem kościelnym, który różne religijne korporacje katolickiego kościoła obejmuje. Instytuta klasztorne są nawzajem podobnymże religijnem celem zjednoczone, a wiele z nich oprócz tego jest statutami swego zakonu, ze sobą ścisło połączonych. Ztąd los jednego z nich nie może nie dotyczyć innych klasztorów, a zwłaszcza tegoż samego zakonu, i już sam ten czysto kościelny wężel skłania podpisanych przełożonych ze stanowiska katolickiego ująć się przed wysokim Sejmem za swymi braćmi w Argowii. Atoli mają oni do tego jeszcze inny osobny powód, to jest gwarancję związkową, jaką wszystkim klasztorom szwajcarskim podług prawa krajowego jest spólna. Jak bowiem akt związkowy z roku 1815. zarówno obowiązująca mocą obejmuje wszystkie kantony Związku Szwajcarskiego, tak też wszystkie pojedyncze ustawy tego Związku są dla wszystkich Szwajcarów zarówno obowiązujące i zarówno ochraniające. A paragraf XII. aktu związkowego brzmi: „Trwałość klasztorów i kapitul, i bezpieczeństwo ich majątku, ile to odrządu kantonów zależy, są zagwarantowane.” Opierając się więc na tej niepodpadającej żadnej dwuznaczności ustawie, podpisane i od związku zagwarantowane klasztory ośmielają się wysoki Sejm upraszać o przywrócenie przez argowski kanton zniesionych klasztorów. Wszak klasztory Argowii zostają pod takąż samą uroczystą gwarancją Związku jak inne

klasztory Szwajcaryi, a gdyby tylko na jednym z nich tę ustawę nadwężono, któż zaręczyć może, iż to samo z innymi rychłej lub późniejszej się nie stanie? Prawda iż wiele z podpisanych klasztorów używa dotychczas spokojnego w swoich kantonach bytu, i zostaje w odpowiedniej swemu zakonowi czynności; ale właśnie dla tego ubolewają one nad tem, że stosunki klasztorów argowskich nie są równie pomyslane. Pokładając więc ufność w prawem uczuciu szwajcarskiego Związku, upraszają tem usilniej aby Wysoki Sejm sprawę dotyczącą się klasztorów argowskich stosownie do ustaw krajowych rozstrzygnąć raczył. (Następują podpisy przełożonych klasztorów, które dla braku miejsca opuszczamy.)

W l o c h y.

Z Rzymu, dnia 28. Czerwca. (Gaz. Powsz.) — Sprawy kościelne w Portugalii znowu po zawiązaniu szczęśliwie układów zatamowane zostały, tak że Mons. Capacini wniósł o odwołanie siebie. Zebrana z tego powodu Kongregacya Kardynałów była jednakże tego zdania, aby się jeszcze czas niejaki w Lizbonie zatrzymał, dla zobaczenia, czy się rząd portugalski na lepszą myśl naprowadzić nie da. Czy Austria, jak pisma publiczne donoszą, pośrednictwo swoje w tej mierze ofiarowała, jeszcze nie pewną jest rzeczą.

Z Palermo, dnia 17. Czerwca.

Zapowiadają znowu przybycie tu Króla z całą rodziną. Słychać, że Królestwo zabawią u nas aż po uroczystości św. Rozalii, dn. 15. Lipca, poczem udadzą się do Messyny, aby tam także być na sławnej uroczystości *patronki nostra signora della lettera* (Naszej Pani z listem) w Sierpniu. Poczem odbędzie się uroczystość zaślubin Królownej z Cesarzem Brazylijskim, po której dostojna naręczona odpłynie pod eskortą floty neapolitańskiej do swojej nowej ojczyzny.

Z Florencyi, dnia 19. Czerwca.

(Wypis z listu.) — „Bawi tu teraz Boratyński, znakomity artysta, Polak. Talent jego coraz to więcej jedna mu zwolenników; między cudzoziemcami Anglcy szczególnie dobitają się o dzieła jego. Z obrazów historycznych, które po powrocie z Londynu wykonał, wszystkie odznacza poprawny rysunek, świetny koloryt, pędzel śmiały. Obrazy jego pęzła są wiece poszukiwane, jako zalecone nadzwyczajną trafnością, oddaniem charakterów i cudownością barw; wielu w równi stawia go z Amerlingem, a niektórzy nawet wyższość mu przyznają.“

E g i p t.

Z Alexandrii, dnia 8. Czerwca.

Z owych Arabów, którzy w obecności Mehmeda Alego dopominali się głośno o zold za legły, 44 otrzymało bastonadę, a 6 zostało na galery skazanych. — Niedawno znowu korpus artyleryi nieregularnej podał prośbę o uwolnienie wysłużonych artylerzystów i pozwolenie wrócenia do domów. Basza rozdarł tę prośbę z największą złością.

C h i n y.

Z Makao, dnia 4. Kwietnia.

Zamężna młoda Chinczyńska, mieszkająca pod Tschinghai, zaniósł skargę, że ją majtkowie angielscy zgwałtili. Dla przekonania się zatem o tożsamości winowajców, ustawiono całą osadę „Blonde“ na pokładzie, a powódka, nie mogąca częścią dla małych nówek, częścią z innej przyczyny, chodzić, obnoszona była w okolo przez swego męża, na barkach mu siedząc; przypatrywała się dobrze każdemu, ale nakoniec oświadczyła, że ludzie ci wszyscy tak sobie podobni, iż sprawcy rozemnać nie może.

Mieszkańcy Tschusanu są mocno oburzeni zabranieniem gwałtownem ich byków od pluga na zabicie, za które Anglcy wprawdzie płacą, ale podług ustanowionej przez siebie ceny. Rzeźnika jednego z 49 pulku zamordowali.

Brzegi Bocca Tigrysu, od Whampoi do Kantonu, Chińczykowie zupełnie obwarowali i uzbroili; cytadella pod Schanimem szczególnie ma być w obronnym stanie i ma 35 dział. Zburzone także dawniej nad rzeką tą cytadelle nanowo wznoszą. Równocześnie najezono jak najmocniej rzekę tę w poprzecz pod Whampog palisadami, zostawivszy tylko wąski przesmyk dla statków kupieckich. Chińczykowie zbudowali tu także kilka większych okrętów wojennych, do których wiozła na wzór angielskich parostatków przytwierdzono, i którym wielkie odbywają ćwiczenia. Trudno pojąć, dla czego Anglcy w Hongkongu tak spokojnie siedzą i na owe uzbrawania obojętnem spoglądają okiem.

Niepewne pogłoski napomykają o buntowniczych ruchach po prowincjach. W prowincyi Seschuen potomek jeden starożytniej rodziny Ming zatknął na czele 100,000 ludzi sztandar rokосу, mieszkańcy prowincyi Tschekiang Generała Yihkina wypędzili, a lud prowincyi Hupih dwóch urzędników zamordował. Nakoniec powiadają nawet, że najwyżsi urzędnicy państwa odgrazali Cesarzowi zrzuceniem go z tronu, jeżeli sprężystości przeciwy barbarzyńcom działać nie będzie.

Indye Wschodnie.

Z Bombaju, dnia 23. Maja.

Przeprawienie się Generała Englanda d. 29. Kwietnia przez wążów Kudschuk między Kwettahem a Kandaharem było nader szczęśliwym czynem wojennym. Wzgórza pod Hukulzie, gdzie natarcie Anglików przeszła razą w ten sposób się rozchwiało, iż się cofnąć musieli, tą razą siturmem wzięto i zarazem pięć chorągwi zdobyto. Wielu nieprzyjaciół poległo. Stratę Anglików tylko na 14 podają. Powiadają także, iż Generał Nott znaczną stoczył walkę z Afghanami. Miał ich 500 trupem położyć i sam około 200 swoich ludzi utracić. Bliższych szczegółów nie znamy.

Rozmaite wiadomości.

Początek niektórych mód. — Muszki wynalazła w Anglii za panowania króla Edwarda VI. pewna zagraniczna dama, chcąc tym środkiem ukryć zmarszczkę na twarzy. — Ogromną perukę wymyślił francuzki céruлик Duviller, dla zaslonienia nią zbyteń sterczącego ramienia jednego z dauphinów francuzkich. — Karol VII. Król francuzki wprowadził w modę długie surduty, by niemi koszlawe swe nogi zakrył. — Trzewiki na dwie stóp długie, winny swe powstanie narostowi na nodze, jaki miał Henryk Plantagenet, Xiążę andegawski. — Gdy Król Franciszek I. w skutek rany w głowie, zmuszony był nosić włosy krótko strzyżone, zaczęli wszyscy dworzanie nosić głowy à la Titus. — Niektóre zaś damy utworzyły mody, w celu podniesienia swych wdzięków. I tak np. Izabella, Xiężna bawarska odznaczająca się białością ciała, upowszechniła zwyczaj obnażania szyi i ramion.

GONITWY KONNE W POZNANIU.

(Dokończenie.)

Dnia 28. Czerwca odbyły się dalsze gonitwy konne w sposób następujący:

Urząd sędziego przy pierwszym wyścigu sprawował Pan Nadburmistrz Naumann, przy następujących Pan Generał Wedell, którym był do boku przydany Koniuszy ziemski, Pan von der Brinken.

No. V. Poznański wyścig o puhar. Konie w W. X. Poznańskim zrodzone, w posiadaniu członków Towarzystwa. Panowie jadą. Jednokrotne zwycięstwo. Pół mili. Obciążenie jak pod I. II.

Stawili się: 1) Pana Reiche Cary, brudna kasztanka, 5 lat stara, z Young Bigota i Me-

liory, z stadniny Sierakowskiej; jeździec P. A. Gropius (zwycięzca); 2) Pana Zychlińskiego Adama z Wiewiórczyna Szymek, gniady wałach, 6 lat stary, w W. X. Poznańskim zrodzony; jeździec Pan Zychliński; 3) Pana Węsierskiego Little-Rovena, gniada klacz, 5 lat stara, po Aladynie z Roveny; jeździec Pan Hr. Bniński. Karogniady wałach Pluto Pana Gebhardta, i gniady ogier Daveron Pana Nieświastowskiego zostały cofnięte.

Odjazd regularny. Szymek i Cary prowadzą. Na pierwszym skręcie bierze Cary przodek, od Szymka tuż ścigana. Rovena dogoniła. Przy drugim obiegu wyłamał się Szymek i Rovena, a Cary wygrała.

No. VI. Wyścig Towarzystwa. 200 Tal. Tór wolny. Konie wszelkich krajów. Właściciele dziedzicami na prowincyi, albo tu zamieszkali, a zarazem członkami Towarzystwa. Pół mili. Dwukrotne zwycięstwo. Bez gonitwy żadna nagroda. 10 ludorów stawki, pół pod przypadkiem. Połowa stawek drugiemu koniowi, jeżeli nie dystansowany. Wałachy wykluczone. Obciążenie jak pod II. Przynajmniej 3 podpisy.

Stawili się: 1) Pana Dąbrowskiego Lena, klacz gniada, 9 lat stara, po Battledorze z klaczy Tramp, w Anglii wychowana; 2) Xięcia Sułkowskiego Portrait, skarogniada klacz czystej krwi, 7 lat stara, z Feldmarszałka i Ailarny; 3) Pana Szoldrskiego gniada klacz Bella.

Bieg pierwszy. Odjazd regularny. Bella wzięła wództwo, które jej Portrait wkrótce odebrała. Bella wyłamała się. Portrait i Lena tuż obok siebie; wszczynają się ostry pęd, w którym Lena Portrait o dłużej jednego konia wybiła. Trwał bieg 5 minut 30 sekund.

Bieg drugi. Portrait została cofnięta, Lena obesła tór.

No. VII. Wyścig włościński. 100 Talarów dla zwycięzcy w biegu na wolnym torze. Cwierć mili. Posiadacze albo dzierżawcy włości nie należących do rządu dóbr szlacheckich. Ubiegają się zwycięzcy z powiatów. Bez zrównoważenia. Przystęp mają tylko klacze, które przy robotach różnych w roku bieżącym stale używane były i których właściciele w tej mierze według §. 27. Statutów Towarzystwa przez zaświadczenie władzy powiatowej wykazać się mogą. Jeżeli więcej się stawi niż 7 koni, natenczas drugi koń otrzymuje 20 Tal., a pierwszy 80 Tal. Jeźdźcy w dobrym chędogim ubiorze. Siodła według upodobania.

Stawili się z rozmaitych powiatów 13 koni, które w dwóch szły oddziałach. W pierwszym oddziale zwyciężyła czteroletnia kasztan-

ka gospodarza Krystyana Frelicha z Kowalewa, powiatu Szubińskiego; w drugim oddziale 7letnia siwa klacz właściciela Józefa Szajbe z Dambicza, powiatu Wschowskiego. Potem ubiegały się te dwa konie w trzecim biegu. Kaszanka wzięła pierwszą, a siwa druga nagrodę; Frelich otrzymał zatem 80 Tal., a Szajbe 20 Tal. Trwało 3 minuty.

No. VIII. Wyścig włościański. Cwierć mili z rowami. Miasto Poznań przeznaczyło 40 Tal. nagrody dla zwycięzcy. Pomiedzy koniami ubiegającymi się o nagrodę zwyciężyła klacz gniada Krystyana Mingerera z Miłostowa, powiatu Międzychodzkiego.

No. IX. Wyścig towarzysstwa. 100 Tal. Konie w W. X. Poznańskim zrodzone. Właściciele ich członkami Towarzystwa. Cwierć mili. Jednokrotne zwycięstwo. Wyłączeni zwycięzcy w przeszłych wyścigach. 6 lujdorów stawki. Jeszcze przy słupie zgłosić się wolno.

Stawili się: 1) Pana Hrab. Bnińskiego gniada klacz *Hedee*; 2) Pana Gerharda *Pluto*, karogniady wałach; 3) Pana Szoldrskiego *Hippolit*, karogniady ogier; 4) Pana Żychlińskiego *Szymek*, gniady wałach; 5) Pana Dziembowskiego siwa klacz *Sylfida*.

Odjazd regularny. *Pluto* szedł na czele, od *Sylfidy* a potem *Hedee* tuż ścigany. Na drugim skręcie wzięła *Sylfida* wodzтво, od *Plutona* tuż ścigana, którego jednak *Sylfida* po ostrzej gonitwie o dłużej jednego konia zbiła. Trwanie 2 minuty 25 sekund.

No. X. Bieg łowczy. Wytknięta przez Dyrekcją linia zaczynała się na torze, w którym przed trybuną ustawiona była baryera. Zaraz za trybuną był skręt na lewo z toru ku Warcie, gdzie trzeba było przebyć rów, tylko w szybkim biegu długim skokiem, z powodu położenia jego w parowie i z powodu nasypu ziemi tuż za nim. Potem szła droga kawałek przez tamy rzeczne, pokryte niskimi uciętymi krzakami, gdzie znaczny załam przeskokować trzeba było. Przy krawędzi tamowej skręcała się linia przez rów ostrokrotny ku wielkiej drodze do dębiny, którą zaraz znowu trzeba było opuścić, gdy chorągiewki jeźdźcom drogę przez dość gęsty zagaj brzoźowy na bardzo nierównym gruncie wskazywały. W tymże znajduje się znaczny, głęboki rów z urwistymi brzegami, który tak z powodu, iż konie go spostrzedz nie mogły, jako i dla bardzo nierównego gruntu zaraz za rowem i dla znajdujących się tamże pieńków od drzew niebezpieczną zawadą nazwany być może. Za tym rowem skręcała się linia przez kawałek tyk brzoźowych znowu ku wielkiej drodze i szła

przez most tanceczny, ztąd zaś w kierunku ku cegielniom przez łąki, raz twarde, raz głębokie, trudne dla konia, ile dla wysokiej trawy przejrane być nie mogły. Jedna z największych zawad była, ile dla koni, które już pół mili były ubiegły, piasznica przy cegielni, w której na piaszczystą ścianę 20 stóp wysoką, o 50 stopni nachylenia z urwistym brzegiem trzeba się było dostać, za którą zaś bezpośrednio rów ostrokrotny się znajdował. Przez głęboki piasek góry szubiencicznej szedł tor wielki ostremi skrętami przez rów wysadzony drzewami, po części przez w zagony uprawne pole, ku wielkiej alei, przerywał ją i wprowadzał w ogród deskami oplocony tak zwaną Nową Ameryki. W tym ogrodzie skręcał się w prawo ku torowi wyścigowemu, gdzie trzeba jeszcze było przebyć dwa zamulone rowy, inne rowy i zasieki i wał piaszczysty z rowem. Po tej ostatniej zawadzie prowadziła droga w tor wyścigowy, a w tymże przed metę przy trybunie.

Stawili się: 1) Pana Dąbrowskiego klacz gniada *Vera*, 8 lat stara, po *Figarze* z *Bigotyny*. Jeździec Pan Porucznik *Dziembowski*; 2) Xięcia Sułkowskiego kasztanowata klacz *Steampower* z *Langara* i *Cervartes*. Jeździec *P. Gropius*.

Obadwa konie przeskoczyły pierwszą baryerę dobrze, przy pierwszym jednak rowie niechciała *Vera* przeskoczyć i dopiero po kilku usiłowaniach jeźdźca przeskoczyła, przez co *Steampower* znacznie wybiegła, poczem zawady szczęśliwie przewyciężyła, między innymi rowy z brzoźami przesadziła pięknym czystym skokiem na przynajmniej 18 stóp. Obadwa konie, choć w niejakiej odległości pędziły ostro, przebywając wszelkie zawady, aż do plotu przy dębińskiej drodze, gdzie *Steampower* górną deskę tylnymi nogami oderwała, przecież od upadku uchronioną była, *Vera* zaś tuż za nią czystym skokiem obok przesadziła.

I reszta toru szczęśliwie przez oba konie przebyta została, przyczem jednak *Steampower*, ostro trzymana, wyraźnie otrzymała zwycięstwo. Trwało 14½ minut.

Prócz wymienionych gonitw odbyły się jeszcze:

Wyścig o obiad. Cwierć mili. 2 lujdorów stawki, 4 lujdory na przepadek; 18 podpisów. Pan Dąbrowski na swój gniadziej klaczy *Quadroon* wszystkich swych przeciwników w tyle aż za drugim słupem zostawił.

Wyścig klusem, proponowany przez P. Poruczn. *Hildebranda*; 6 podpisów; wygrany przez proponenta, na kaszance.

Wspomnienie Inowrocławskich gonitw.

(Nadestano.)

Upowszechnione od czasu pewnego wyścigi i gonitwy po różnych krajach i prowincjach, odbywały się dotąd zwyczajnym tylko sposobem siłą i biegiem trenowanych koni i zręcznych dżokei — a genialny pomysł wpuszczania ludzi w miechy i wiązania ich około szyi, objawił się pierwszy przy wyścigach tegorocznych w Inowrocławiu.

Wynalazek ten chociaż w obec urzędu władzy powiatowej został na scenę wprowadzony, to jednak w pierwszym zawiązku swojego plodu niezadowoloni widzów i nieodpowiedział zupełnie zręcznościom fizycznym, bo był tylko wykonany przez niezgrabnych chłopów.

Artysta tego pomysłu przy następnych wyścigach, obiecuje sam w malowniczym kostumie miecha, umocowanego około szyi wyjść z rozpozyczeń a niedokonczoną przez niego studni artezyjskiej w Inowrocławiu i kursami nowego szybkobiegactwa zadziwić i pokazać co może zręczność, przemysł i talent!!!

Jeżeli to w istocie nastąpi, przepadnie na ten czas wszelka illuzja dawnego rodzaju gonitw.

A. P.

Wielostronne zapytywania przekonywają mnie, że mój zakład malowania pokoi nie jest dostatecznie znany, dla tego śmiem takowy do publicznej podać wiadomości, z nadmienieniem; że się nietylko jako malarz pokoi, ale także jako trudniący się robieniem firmów każdego rodzaju polecam.

Bornhagen, malarz;
na Piekarach pod No. 13.

Gustownie i wygodnie urządzony dom mieszkalny, składający się z 4ch opalanych pokoi, 1 wchodowego pokoiku, 1 alkierza, 1 kuchni, 3 gór, 2 piwnic i 1 stajni, może być od 1go Października b. r. do 1. Kwietnia 1843. wdzierzawiony. Z tej przyczyny zwracam na uwagę osób, chcących zimę w Poznaniu spędzić. Tenże może także zaraz na trzy lata w rzeczonym sposobie być wdzierzawiony.

Bornhagen na Piekarach pod Nr. 13. mieszkający, udziela bliższej wiadomości.

Z nowo odkrytej przed kilku laty Landskrońskiej wody mineralnej otrzymałem partya i polecam takową laskawym względem szanownej Publiczności. Woda ta mineralna ma bardzo przyjemny i orzeźwiający smak i jest bardzo do wody selcerskiej podobna. Wielką butelkę mogę za 8 sgr. spuścić,

Poznań. Rynek № 41.

Wagner.

Dwa w Poznaniu przy ulicy Rybackiej pod Nrami 1. i 2. stojące domy wraz z stajnią i placem do budowania, są do sprzedania z wolnej ręki. Mający chęć kupienia zechcą się do ich właściciela Kwiatkowskięgo, nauczyciela w Niegołewie pod Bukiem, przez frankowane listy, zgłosić.

Kurs giełdy Berlińskiej.

Dnia 11. Lipca 1842.

	Sto- pa prC.	Na pr. kurant	
		papie- rami	gotowi- zna.
Oblig. długu skarbowego	4	—	104 $\frac{1}{2}$
Obl. dl. skarb. na 3 $\frac{1}{2}$ od sta pro- wizyi odstepowane	*)	103 $\frac{1}{2}$	103
Pr. ang. obligacje 1830.	4	102 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{3}{8}$
Oblig. premii handlu morsk.	—	86	85 $\frac{1}{2}$
Oblig. Kurmarchii	3 $\frac{1}{2}$	102	101 $\frac{1}{2}$
Berlińskie obligacje miejskie	4	104	103 $\frac{1}{2}$
dito na 3 $\frac{1}{2}$ od sta odstepl.	*)	102 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{2}$
Gdańskie dito w T.	—	48	—
Zachodnio-Pr. listy zastawne	3 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{1}{8}$	—
Listy zast. W. X. Poznańskiego	4	107	106 $\frac{1}{2}$
Wschodnio-Pr. listy zast.	3 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{3}{8}$
Pomorskie dito	3 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{1}{2}$	—
Kur- i Nowomarch. dito	3 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{3}{8}$	—
Szląskie dito	3 $\frac{1}{2}$	—	102 $\frac{3}{4}$
A k c j e			
Kolei Berlińsko-Poczdamskiej	5	127 $\frac{3}{4}$	126 $\frac{3}{4}$
dito dito akcje a prioris	4 $\frac{1}{2}$	—	102 $\frac{1}{2}$
Kolei Magdeburcko-Lipskiej	—	116 $\frac{1}{2}$	115 $\frac{1}{2}$
dito dito akcje a prioris	4	—	102 $\frac{1}{2}$
Kolei Berlińsko-Anhaltskiej	—	105	104
dito dito akcje a prioris	4	102 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{2}$
Kolei Düsseldorf-Elberfeld.	5	85 $\frac{1}{2}$	84 $\frac{1}{4}$
dito dito akcje a prioris	5	99 $\frac{1}{4}$	98 $\frac{3}{4}$
Kolei nadreńskiej	5	94 $\frac{1}{4}$	93 $\frac{3}{4}$
dito dito akcje a prioris	4	100	—
Złoto al marco	—	—	—
Frydrychsдоры	—	13 $\frac{1}{2}$	13
Inne monety złote po 5 tal.	—	9 $\frac{1}{12}$	9 $\frac{1}{12}$
Disconto	—	3	4

*) Kupujący płaci ubiegłą prowizję po 4 od sta i prócz tego 1/2 od sta za rok aż do 31. dnia Grudnia 1842.

Ceny targowe w mieście

Dnia 11. Lipca
1842. r.

P O Z N A N I U.

	od		do	
	Tal.	sgr. fen.	Tal.	sgr. fen.
Pszonicy szefel	2	19	2	20
Zyta	1	10	6	141
Jęczmienia dt.	—	26	—	27
Owsa	—	22	6	24
Tatarki dt.	—	28	—	29
Grochu	1	6	1	7
Ziemiaków dt.	—	7	6	8
Siana cetnar	—	25	—	27
Słomykopa	9	5	9	10
Masła garniec	1	12	6	15
Spirytusu beczka	—	—	—	—

OBWIESZCZENIE.

W celu wymazania listów zastawnych, dobra Sędziny w powiecie Szamotulskim ciężących, wzywają się na wniosek dziedziców tych dóbr, posiadacze następujących listów zastawnych:

Nazwisko		№ listu zastawnego		Kwota listów zastawnych Tal.	Nazwisko		№ listu zastawnego		Kwota listów zastawnych Tal.
d ó b r.	powiatu.	bie-żący	amortyzacyjny		d ó b r.	powiatu.	bie-żący	amortyzacyjny	
Sędzino	Szamotuly	7	1012	1000	Sędzino	Szamotuly	58	1148	100
—	—	8	1013	1000	—	—	59	1149	100
—	—	9	1014	1000	—	—	60	1150	100
—	—	11	1016	1000	—	—	61	1151	100
—	—	13	1018	1000	—	—	62	1152	100
—	—	14	1019	1000	—	—	63	1153	100
—	—	18	870	500	—	—	64	1154	100
—	—	19	871	500	—	—	65	1155	100
—	—	20	872	500	—	—	66	1156	100
—	—	21	873	500	—	—	67	1157	100
—	—	22	874	500	—	—	68	1158	100
—	—	23	875	500	—	—	69	1159	100
—	—	24	876	500	—	—	70	1160	100
—	—	26	878	500	—	—	71	529	50
—	—	27	879	500	—	—	72	530	50
—	—	28	880	500	—	—	73	531	50
—	—	29	881	500	—	—	74	532	50
—	—	30	882	500	—	—	75	533	50
—	—	31	883	500	—	—	76	534	50
—	—	33	885	500	—	—	77	535	50
—	—	34	886	500	—	—	78	536	50
—	—	35	887	500	—	—	80	538	50
—	—	36	636	250	—	—	83	796	25
—	—	37	637	250	—	—	84	797	25
—	—	38	638	250	—	—	85	798	25
—	—	39	639	250	—	—	86	799	25
—	—	40	640	250	—	—	87	800	25
—	—	41	1131	100	—	—	88	801	25
—	—	43	1133	100	—	—	89	802	25
—	—	44	1134	100	—	—	90	803	25
—	—	45	1135	100	—	—	91	2652	1000
—	—	46	1136	100	—	—	92	2653	1000
—	—	47	1137	100	—	—	93	2175	500
—	—	48	1138	100	—	—	94	2176	500
—	—	49	1139	100	—	—	95	1327	250
—	—	50	1140	100	—	—	96	1328	250
—	—	51	1141	100	—	—	97	3315	100
—	—	52	1142	100	—	—	98	3316	100
—	—	53	1143	100	—	—	99	1670	50
—	—	54	1144	100	—	—	100	1671	50
—	—	55	1145	100	—	—	101	3956	25
—	—	56	1146	100	—	—	102	3957	25
—	—	57	1147	100	—	—	103	3958	25

aby takowe z należąciami do nich kuponami do Kassy naszej złożyli, a natomiast inne listy zastawne równej wartości wraz z kuponami odebrali. Przytém nadmieniamy, że wymiana ta, uskutecznią zostanie bez wszelkich kosztów i bez opłaty portoryi tak z strony miejscowych jak i zamiejscowych posiadaczy powyższych listów zastawnych, i przy opóźnionem złożeniu tych listów zastawnych, niemniej po wyjściu kuponów teraz w obiegu będących, nowe kupony nie będą wydane. — Poznań, dnia 16. Czerwca 1842.

Dyrekcya Jeneralna Ziemstwa.